

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ*	27 ^η
ΤΜΗΜΑ*	ΟΛΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΚΥΚΛΟΣ*	Α' ΕΙΔΙΚΗ ΦΑΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Τίτλος Μαθήματος / Εργαστηρίου*	ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
Κωδικός Μαθήματος / Εργαστηρίου*	27-ΑΕΦ-01
Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος	Γίνεται διάκριση μεταξύ του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου της διοικητικής δράσης, ώστε να γίνει κατανοητή η διάσταση του εσωτερικού ελέγχου ως «αυτοκάθαρσης» της Δημόσιας Διοίκησης, σε σχέση με τον εξωτερικό έλεγχο που συνίσταται κατά βάση στον δικαστικό έλεγχο και στον δημοσιονομικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αναλύεται ο εσωτερικός έλεγχος στα επιμέρους στάδια της 1^{ης} και 2^{ης} «γραμμής άμυνας», γίνεται μνεία στη δημοσιοϋπαλληλική ιεραρχία και συνακόλουθες υποχρεώσεις ελέγχου των προϊσταμένων προς τους υφισταμένους τους και το αντίστροφο. Ακολουθώντας, γίνεται ανάλυση των διοικητικών προσφυγών, καθώς και του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης. Κατόπιν, αναλύεται η έννοια του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit), καθώς και των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, όπως αυτά προβλέπονται στον Ν.4622/19, με ειδική μνεία στα σύγχρονα ελεγκτικά πρότυπα, στις μεθοδολογίες και στους Κώδικες Δεοντολογίας/Ακεραιότητας του Εσωτερικού Ελέγχου. Παρουσιάζονται στο μάθημα σύγχρονα πρότυπα και Κώδικες. Τέλος, παρουσιάζεται ο διοικητικός έλεγχος της Δημόσιας Διοίκησης από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας και τα λοιπά ελεγκτικά Σώματα που δεν συγχωνεύθηκαν σε αυτήν, ενώ γίνεται μνεία και του υπερεθνικού ελέγχου από τα όργανα της ΕΕ (Ευρ.Επιτροπή, OLAF, Ευρ.Ελεγκτικό Συνέδριο), αλλά και τα διεθνή όργανα (ΟΗΕ κλπ).
Συνολικές Ώρες	34
Στόχος Μαθήματος	Η εξοικείωση των σπουδαστών/στριών με τις βασικές έννοιες και διαδικασίες ελέγχου της δράσης των φορέων του

* Τα πεδία συμπληρώνονται από την ΕΣΔΔΑ

	στενού και ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, στο πλαίσιο διασφάλισης τήρησης της αρχής της νομιμότητας	
Ειδικοί στόχοι:		
1. Γνώσεις	Οι σπουδάστριες/στές, με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση να γνωρίζουν - Το θεωρητικό και νομικό πλαίσιο ελέγχου της διοικητικής δράσης -Τη διάκριση των διαφόρων μορφών ελέγχου της διοικητικής δράσης - Τις έννοιες, τις διαδικασίες και τον ρόλο όλων των εμπλεκόμενων οργάνων στα επιμέρους στάδια κάθε μορφής ελέγχου της διοικητικής δράσης	
2. Δεξιότητες	Οι σπουδάστριες/στές, με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: - Να αναγνωρίζουν τα στάδια, της εξέλιξη και τις προβλεπόμενες ενέργειες στο πλαίσιο κάθε μορφής ελέγχου της διοικητικής δράσης - Να συντάσσουν Κώδικες Δεοντολογίες στο πλαίσιο του Εσωτερικού Ελέγχου - Να συντάσσουν πλήρη και συνεκτικά διοικητικά έγγραφα σχετικά με τον έλεγχο της διοικητικής δράσης	
3. Στάσεις/Συμπεριφορές	Οι σπουδάστριες/στές, με την ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: - Να αναγνωρίζουν τη συμβολή κάθε μηχανισμού και διαδικασίας ελέγχου της διοικητικής δράσης στην διασφάλιση της αρχής της νομιμότητας - Να αναγνωρίζουν και να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των πολιτών κατά των έλεγχου της διοικητικής δράσης - Να ευαισθητοποιηθούν έτι περαιτέρω, ως μελλοντικοί θεματοφύλακες της αρχής της νομιμότητας στην πιστή τήρησή της προς διαφύλαξη του δημοσίου συμφέροντος	
Μέθοδοι Διδασκαλίας / Εκπαιδευτικές Τεχνικές		
Αξιολόγηση Μαθήματος / Εργαστηρίου (Σημειώστε με X)	X	Γραπτή Εξέταση με ερωτήσεις για ανάπτυξη ή/και πρακτικά
	X	Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής
		Εκπόνηση ατομικής εργασίας και παρουσίασης
		Εκπόνηση ομαδικής εργασίας και παρουσίασης
		Συνδυασμός των παραπάνω (προσδιορισμός βαθμολόγησης)
		Άλλη, προσδιορίστε:
Προϋποθέσεις Υποδομών		
Απαραίτητα Εκπαιδευτικά Μέσα		
Απαραίτητο Λογισμικό		
Εκπαιδευτικό – Υποστηρικτικό		

Υλικό (Σημειώστε με X)	X	Παρουσιάσεις
	X	Μελέτες Περίπτωσης
	X	Άρθρα – Μελέτες – Αποσπάσματα
	X	Θεσμικό Πλαίσιο – Νόμοι
	X	Πρακτικά θέματα
	X	Εγχειρίδια Χρήσης
	X	Ψηφιακό Υλικό – Λογισμικό
	X	Διαδικτυακοί Τόποι
	X	Σχετική Βιβλιογραφία

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ / ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΚΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ**

α/α	Τίτλος Διδακτικής Ενότητας	Αναλυτική Περιγραφή Διδακτικής Ενότητας	Διάρκεια (ώρες)
1.	Διοικητικό Δίκαιο και έλεγχος της διοικητικής δράσης.	Διοικητικό Δίκαιο. Δημόσια Διοίκηση κατά το οργανικό και κατά το λειτουργικό κριτήριο. Δημόσια Διοίκηση σε στενή και σε ευρεία έννοια. Διοικητική Δράση. Εφαρμοσμένο Διοικητικό Δίκαιο. Η διοικητική δράση με έγγραφα, η επικοινωνία με τους πολίτες και η παροχή υπηρεσιών. Τα διοικητικά έγγραφα, οι εκτελεστές διοικητικές πράξεις και οι εκδοχές της διοικητικής δράσης.	3
2	Οι βασικές αρχές της διοικητικής δράσης και ο έλεγχός της τήρησής τους.	Η αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσης. Η αρμοδιότητα. Η δέσμια αρμοδιότητα και η διακριτική ευχέρεια. Η χρηστή διοίκηση. Η σύννομη κακοδιοίκηση. Η διαφάνεια. Η αναλογικότητα. Η αμεροληψία. Το τεκμήριο της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων. Η αποτελεσματικότητα.	4
3	Δικαιοκρατικός έλεγχος της διοικητικής δράσης. Μορφές του διοικητικού ελέγχου της διοικητικής δράσης.	Δικαστικός, κοινοβουλευτικός και διοικητικός έλεγχος της διοικητικής δράσης. Οι 11 εκφάνσεις του διοικητικού ελέγχου της διοικητικής δράσης (διοικητικός έλεγχος σε ευρεία έννοια), η συμπληρωματικότητα και η αλληλοεπικάλυσή τους. Ιεραρχικός διοικητικός έλεγχος. Διοικητική εποπτεία.	4
4	Οι ενστάσεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας ως κόμβος του ελέγχου της διοικητικής δράσης.	Η αίτηση θεραπείας. Η ιεραρχική προσφυγή. Η ειδική διοικητική προσφυγή. Η ενδικοφανής διοικητική προσφυγή. Η αναφορά του άρθρου 27 του ΚΔΔ.	4

5	Ο διαμεσολαβητικός έλεγχος της διοικητικής δράσης από τον Συνήγορο του Πολίτη.	Οι 5 συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές και οι άλλες Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές. Ο Συνήγορος του Πολίτη. Η αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη. Ο τετράπτυχος (ελεγκτικός της παρανομίας και της κακοδιοίκησης, διαμεσολαβητικός, συνηγορικός των δικαιωμάτων των πολιτών και επιλυτικός) ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη ως μορφή ελέγχου της διοικητικής δράσης	2
6	Καλή Διακυβέρνηση και Εσωτερικός Έλεγχος.	Η σημασία και η συμβολή των αρχών καλής διακυβέρνησης στον Εσωτερικό Έλεγχο.	4
7	Σχέσεις Εσωτερικού Ελέγχου και Εξωτερικού Ελέγχου. Ιστορικό και Θεσμικό Πλαίσιο. Διεθνή Επαγγελματικά Πρότυπα.	Διαφορές και ομοιότητες Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου. Σκοπός και χαρακτηριστικά των Διεθνών Επαγγελματικών Προτύπων.	4
8	Ο Εσωτερικός Έλεγχος και οι δικλείδες ασφαλείας. Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου.	Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου και η δημιουργία δικλείδων ασφαλείας στο ελεγκτικό της έργο. Η δομή και η αξία της Έκθεσης Εσωτερικού Ελέγχου.	3
9	Ο Εσωτερικός Έλεγχος στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση. Εθνική Αρχή Διαφάνειας.	Θεσμικό πλαίσιο Εσωτερικού Ελέγχου για τις υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης και αξιολόγησή του. Η συμβολή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας.	4
10	Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών για τον Εσωτερικό Έλεγχο.	Παρουσίαση και αξιολόγηση του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών για τη σύσταση Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.	2
Βιβλιογραφία		1. ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ -Β. Τζέμος, Οργανωτικό Διοικητικό Δίκαιο, 2013. Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη. -Β. Τζέμος, Συνήγορος του Πολίτη, 2012, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη. -Β. Τζέμος, Η σύννομη κακοδιοίκηση, ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ 2017, σ. 95επ. -Β. Τζέμος, Η «ώριμη» αναλογικότητα, Διοικητική Δίκη 2019, σ. 200 επ. και σε: Β. Τζέμος (Επιμ.) Το Δημόσιο Δίκαιο σε αμνηχανία, Βιβλίο Πρακτικών 6 ^{ου} Ετήσιου Επιστημονικού Συνεδρίου της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ) στην Πάτρα σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Πατρών, 2020, σ. 1επ. (ελεύθερα ηλεκτρονικά προσβάσιμο σε ιστοσελίδα της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ) www.dimosiodikaio.gr) - Β. Τζέμος (Επιμ.) Δίκαιο των Προσλήψεων, 2020, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.	

	-Επ. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2017, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη -Α. Γέροντας, Σ. Λύτρας Σ., Π. Παυλόπουλος Π., Γλ. Σιούτη, Σ. Φλογαΐτης, Διοικητικό Δίκαιο, 2018, Εκδόσεις Σάκκουλας -Α.Γέροντας Επιτομή Διοικητικού Δικαίου, 2020, Εκδόσεις Σάκκουλας. -Ι. Κοϊμτζόγλου, Σύνοψη Διοικητικού Δικαίου, 2017, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΈΛΕΓΧΟΣ -Νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών για τον Εσωτερικό Έλεγχο, το οποίο παρουσιάζεται σε επόμενο Κεφάλαιο αυτού του Εγχειριδίου. Αναμένεται η ψήφισή του από τη Βουλή, δεδομένου ότι η οικεία διαβούλευσή του ολοκληρώθηκε την 08.03.2021. (2021). -Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing, (Standards), 2020. -Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας Επιθεωρητών-Ελεγκτών Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, 2020. -Δρ. Αναστάσιος Αναστασίου, Επιθεωρητής-Ελεγκτής στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, Msc. Σωτηρία Χριστοπούλου, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής: «Η Αρχή της Ευθύνης, Πράξη Προσωπική και Πολιτική στη Δημόσια Διοίκηση», Αθήνα, 7ο Ετήσιου Επιστημονικό Συνέδριο της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ), Αθήνα, 01-02.07.2020. www.dimosiodikaio.gr -ΟΟΣΑ, Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου για την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, 2018. -International Standard on Auditing ISA 610 (Revised 2013), Using the Work of Internal Auditors and Related Conforming Amendments. 2013. -Martin Dees, The public sector auditor: linking pin in public administration. Inaugural lecture given in abridged form on the acceptance of the Chair of Professor of Public Auditing & Accounting at Nyenrode Business University, 2011.
Διαδικτυακοί Τόποι	www.publiclawjournal.com Ελεύθερα προσβάσιμο επιστημονικό ηλεκτρονικό περιοδικό ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ). www.dimosiodikaio.gr Ιστοσελίδα της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ) όπου είναι αναρτημένα τα Ebook με τα άρθρα των 7 προηγούμενων επιστημονικών συνεδρίων και τα βίντεο επιστημονικών ημερίδων και συνεδρίων. www.synigoros.gr Συνήγορος του Πολίτη www.aead.gr Εθνική Αρχή Διαφάνειας. www.oecd.org Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.

3.	ΕΞΕΤΑΣΗ	2
-----------	----------------	----------

Οι Συγγραφείς του Σχεδίου
Μαθήματος και του Εγχειριδίου
Μαθήματος και Εισηγητές της ΚΖ΄
Εκπαιδευτικής Σειράς της ΕΣΔΔΑ:

Δρ. Αναστάσιος Αναστασίου
Επικ. Καθηγητής Βασίλης Γ. Τζέμος

